

Zondag 15 oktober 2000

Refter OCMW, Gasthuisstraat 40, 9300 Aalst

Uitsluiting neen... Een aanzet!

Het Priester Daensfonds, Stichting van Openbaar Nut, i.s.m. OCMW Aalst, Denderend Aalst en de Werkgroep Stop de Armoede nodigen u uit op onze LEZING MET DEBAT om 9 u.30. We gaan even dieper in op een van de meest cruciale problemen van kansarmen en laaggeschoolden, nl. "arbeid".

Als inleider verwelkomen we de heer Bert Boone, "Sociaal Ondernemer 1996", die met zijn werkplaats Duet in Gent een inspirerend voorbeeld vorm gaf van hoe het kan. Momenteel is hij actief in een welzijnsdienst voor kinderen en jongeren met opvoedingsproblemen.

Uitsluiting neen, kansen geven ja! Het kan...

Iedereen is van harte welkom om mee te denken, te zoeken en te werken aan een oplossing.

Het Priester Daensfonds hoopt dat deze voormiddag de aanzet moge worden tot nieuwe ideeën en realisaties, want armoede moet de wereld uit.

UITBUITING NEEN

Internationale solidariteit is streven naar: een rechtvaardige wereld voor iedereen, naar het dichten van de kloof tussen arm en rijk op wereldschaal en in de eigen omgeving.

Hulpprogramma's en projecten volstaan niet. Een rechtvaardige wereldhandel is nodig. Neen aan de almacht van geld en multinationale reuzen.

UITSLUITING NEEN

Armoede, kansarmoede, sociale uitsluiting... Beschamende werkelijkheid, ook bij ons.

Uitsluiting = niet mogen meedoen, niet meetellen, aan de kant moeten staan.

Voor de laaggeschoolden, de mensen die de hoge stress niet aankunnen, mensen met een handicap,... wordt het steeds moeilijker om aan een geschikte job te geraken.

"Actieve welvaartstaat"? Vergeet de zwakkeren niet.

Gelijkwaardigheid van alle mensen ongeacht hun afkomst, uitzicht, nationaliteit.

Armoede is een onrecht.

DUURZAME VREDE

Waar mensen uitgesloten of uitgebuit worden, is het moeilijk vreedzaam samen te leven.

Zolang in een land de sterkeren de zwakke medemensen uitbuiten, zolang de rijke landen de arme geen bijstand verlenen, maar hen zelfs blijven uitbuiten, is er niet alleen geen ware vrede mogelijk, maar neemt het oorlogsgevaar toe.

Vrede: minder wapens, meer welvaart, meer welzijn.

Daens Vandaag

Verantwoordelijke uitgever:

Herman Slagmulder
Boudewijnlaan 130, 9300 Aalst
% en ☎ 053 / 77 68 53

Hoofredactie:

Frans Van Campenhout
Loweidestraat 2, 1700 Dilbeek
% en ☎ 02 / 567 94 98

Opmaak:

Erik D'Hondt
Wijgstraat 25A, 9320 Erembodegem
% en ☎ 053 / 77 44 97

Kernredactie:

Wouter De Bruyne, Erik D'Hondt,
Herman Slagmulder, Frans Van
Campenhout en Emiel Van Schuy-
lenbergh.

Coördinatie publiciteit:

Emiel Van Schuylenbergh

* * *

Priester Daensfonds

Sociaal-culturele vereniging aange-
sloten bij het Overlegcentrum van
Vlaamse Verenigingen (OVV), bij de
Vlaamse Culturele Koepel (VCK) en
bij de Cultuurraad van de stad Aalst.

Maatschappelijke zetel:

Stadhuis, Grote Markt 3, 9300 Aalst

Correspondentie-adres:

Parklaan 30 bus 10
9300 Aalst
% 053 / 77 40 12

Raad van Beheer:

Voorzitter

Herman Slagmulder

Ondervoorzitter

Willy De Turck

Secretaris

Luc Geeroms

Penningmeester

Emiel Van Schuylenbergh

Leden

Stephan Beeckman, Mieke De Schep-
per, Peter Dauwe, Wouter De Bruyne,
Erik D'Hondt, Luc D'Hondt, Rob
Librecht, Roel Temmerman, Frans
Van Campenhout, Karel Van den Bos-
sche, Machteld Van de Perre en Ghis
Willems.

Lidmaatschap van het Priester

Daensfonds:

Jaarlijkse bijdrage: 500 BEF
Scholieren en studenten: 250 BEF
Ereleden: 1.000 BEF
Beschermden leden: 2.000 BEF
Rekeningnummer: 432 -5245521-01

* * *

Kaftontwerp: Erik D'Hondt

PRIESTER DAENS - STEUN- FONDS VOOR DE IJZERTOREN

Ondanks de onverschilligheid en zelfs vijandigheid van som-
mige Vlamingen, zet het Priester Daensfonds zijn actie voort
voor de museale invulling van de IJzertoren, het officieel
erkende memoriaal van de Vlaamse Beweging.

Stortingen kunnen gebeuren op:

KBC 474-3100521-50 of GKR 068-2174746-33
of BBL 380-0043653-74

van Bedevaart naar de Graven aan de IJzer vzw, IJzerdijk 49, 8600
Diksmuide, met vermelding 'Pr. Daens steunfonds'

Giften van 1.000 fr. en meer zijn fiscaal aftrekbaar.

Via het Priester Daensfonds ontving
Bedevaart naar de Graven aan de IJzer vzw
reeds de som van **387.072 fr.**

Herman Valgaeren, Mol	1.000 fr.
Jozef De Smet, Aalst	2.000 fr.
Tony Derde, Aalst	1.000 fr.
Frans Van Campenhout, Dilbeek	1.000 fr.
Emiel Van Schuylenbergh, Aalst	1.000 fr.
Herman Slagmulder, Aalst	3.000 fr.
Erik D'Hondt, Erembodegem	1.000 fr.
Fam. Slagmulder-Van de Waeter, Erembodegem	1.000 fr.
Wilfried Dhondt, Ninove	1.000 fr.
Herwig Sonck, Denderleeuw	1.000 fr.
Richard De Grom, Welle	1.000 fr.
Vlaamse Kring "Land van Aelst", Aalst	10.000 fr.
Hedwig Keymeulen, Aalst	1.000 fr.
A. Daelman, Aalst	500 fr.
Yves Gryssolle, Aalst	1.000 fr.
Roel Temmerman, Aalst	1.000 fr.
Ben Boelens, Ninove	1.000 fr.
Luk D'Hondt, Erembodegem	1.000 fr.
Priester Daensfonds, Aalst	80.000 fr.
Wouter De Bruyne, Aalst	1.000 fr.
Gemeentebestuur Ninove	42.882 fr.
Gemeentebestuur Denderleeuw	20.180 fr.
Gemeentebestuur Wortegem-Petegem	37.836 fr.
Gemeentebestuur Haaltert	21.444 fr.
Esther De Coster-Caudron, Aalst	1.000 fr.
J. Cosyn, Aalst	1.500 fr.
VTB-VAB afd. Haaltert	1.000 fr.
Verbond Christelijke Mutualiteiten, Aalst	6.230 fr.
Dries De Schepper, Evergem	3.000 fr.
Vlaams Neutraal Ziekenfonds, Aalst	10.000 fr.
Hector Coppens, Mere	1.000 fr.
Geert Mallefroy, Burst	1.000 fr.
Godelieve Jansegers, Mere	1.000 fr.
Albert D'Hoker, Erpe-Mere	1.000 fr.
Paulette Looze, Erpe-Mere	500 fr.
Vlaams Blok, Erpe-Mere	1.000 fr.
Vlaamse Volksbeweging, Erpe-Mere	2.000 fr.
Davidfonds, Erpe-Mere	2.000 fr.
Vlaams Centrum "Hof ten Daele", Mere	3.000 fr.
Vlaamse Kring "Piet Heymans", Moorsel	20.000 fr.
Jozef Philips, Aalst	5.000 fr.
Hilaire Lievens, Aalst	2.000 fr.
André Bogaert, Aalst	1.000 fr.
Arnold Vandepierre, Meldert	1.000 fr.
Vlaamse Volksbeweging, afd. Aalst	10.000 fr.
11 juli-komitee, Aalst	10.000 fr.
Jean Van der Weeën, Denderleeuw	1.000 fr.
Vriendenkring "Snellaert"	2.000 fr.
Vlaams Verbond Voor Gepensioneerden, Aalst	5.000 fr.
F.J. Verdoodt, Erembodegem	2.000 fr.
Luc Willems, Aalst	2.000 fr.
Van den Eeckhautfonds, Lede	50.000 fr.
M. De Kegel, Kerksken	1.000 fr.
Zakenkantoor Martens-De Kegel, Ninove	2.000 fr.
Herwig Agneessens, Denderleeuw	1.000 fr.
Jan Caudron, Erpe	1.000 fr.
Vriendenkring "Snel-Pede"	2.000 fr.
F. Van Orshoven, Aalst	1.000 fr.

Daens Vandaag

Tweemaandelijks tijdschrift van het Priester Daensfonds
XXIV, 4, 15-9-2000

Waarde lezers,

Beste daensisten en sympathisanten,

De IJzerbedevaart anno 2000 – de 73ste in de rij, maar nu al 80 jaar na de eerste – is weer voorbij. Elk jaar wat rustiger en elk jaar wat minder volk. De oude strijders zijn inderdaad overleden en de eerste generatie opvolgers wat moe of uitgeblust. En de tweede en derde generatie? Er blijven gelukkig nog – zij het schaarse – idealisten die het vuur brandende houden. Maar er was ook Pukkelpop weet je wel... en de benzine is ook duurder geworden... en ...

Met de uitbreiding van de vredesidee die de Bedevaart tracht uit te dragen kan ik mij als daensist volledig akkoord verklaren: als wij onze eigen wortels maar niet vergeten en wellicht mocht dit, na 80 jaar in Steenkerke, wel iets nadrukkelijker in het scenario aanwezig geweest zijn.

Dit jaar in pers, radio en TV ook weer geen woord over omkaderende elementen: teksten, nieuwe liedjes, choreo, ... in één woord, het werk van een jaar lang zoeken en tasten naar hoe brengen wij onze boodschap eigentijds en toch verantwoord over.

De rust en sereniteit werd eigenlijk maar één keer gestoord, nl. toen Frans-Jos Verdoodt zijn boodschap over verzoening en pardon bracht. De tegenstrijdige reacties betoonden nogmaals de blijvende verscheurdheid in de Vlaamse rangen en dit is aan de andere kant van de barricade evenzeer het geval. Voor sommige mensen zal het eigen gelijk samen met hen begraven worden. Het standpunt van het Priester Daensfonds is daaromtrent wel bekend. De aandachtige lezer gelieve nog maar eens het voorwoord van het vorige nummer (nr. 3) te herlezen. En voor de rest zou ik zeggen: laat ons nu maar even wachten op het eerlijke antwoord van rechtschape getroffen en uit het andere kamp. In afwachting kan ik iedereen de prachtige tekst van Wouter De Bruyne ter overweging meegeven!

Oproep tot verzoening

oorlogen zijn ongewoon

de pijn van de moeder in Vladslo
is even versteend en tijdloos
als de blik zonder uitzicht op morgen
van een kind in het getto van Warschau

de grijns van de dood
in de vrieslucht van Kiev
is even genadeloos en wreed
als zijn schim tussen het puin van Dresden

en even sinister en eng
is de stap in cadans van de wachter
en het tellen van tralies en uren
in de barakken van Lokeren
en blok B in Treblinka

oorlogen zijn ongewoon

collaboratie en verzet
hadden vele gezichten

wie argeloos was hoeft niet judas te heten
wie naïef was is geen landverrader
en wie een jood verborgen hield
speelde hoog spel

wij zijn geen pausen
en spuwen niet uit
wie van amnestie of verzoening spreekt
hier is geen plaats voor het grote gelijk
maar voor deemoed en het gebaar van Jezus
die niet één keer vergaf
maar zevenmaal zeven keer
en toen zijn volk naar stenen greep
tekens schreef in het zand
en zweeg

Herman Slagmulder, voorzitter Priester Daensfonds

Op zondag 18 juni had in Aalst de jaarlijkse Daensdag plaats.

Aan het Daensmonument op het Werfplein waren tientallen daensisten en sympathisanten bijeen gekomen, onder een stralende hemel.

Rob Librecht sprak de welkomstrede uit en betoogde dat de aanwezigen drie goede redenen hebben om hier samen te zijn: hulde brengen, getuigen en verantwoording afleggen. We brengen hulde aan priester Dae-

Daensdag 2000 te Aalst

ns, niet als een vorm van romantiek, maar als een uiting van waardering en dankbaarheid. Daarom getuigen we dat we ook vandaag nog onvoorwaardelijk achter zijn gedachtegoed staan. Maar: respect op-

brengen voor het verleden betekent niet dat wij ons willen opsluiten of ons willen verliezen in 't verleden. De grote uitdaging die wij ons stellen is het ideeëngoed van priester Daens te actualiseren. Dat actualiseren moet het resultaat zijn van de interne dynamiek, van bewogen mensen, die daarrond aan mekaar verantwoording afleggen. En die ook de Vlaamse overheid en de bestuursmeerderheid van Aalst ter verantwoording durven roepen. De Vlaamse overheid om haar gebrek aan belangstelling voor het aspect "Armoede en sociale uitsluiting" in het kader van het project Vlaanderen 2002; en de bestuursmeerderheid van Aalst die weigert te participeren in de inrichting van de Daenszaal in de IJzertoren. En Librecht besloot: "Zowel aan de Vlaamse overheid als aan de bestuursmeerderheid van Aalst zeggen wij: Wat dit betreft is uw gedrag, uw houding, Daens-onwaardig. Maar in één adem willen wij daar aan toevoegen: Kan het niet met u, dan zal het zonder u zijn. Daarvoor hebben wij ons reeds samen met anderen te fel geëngageerd. Wij gaan alvast door en slagen zullen we". Daarop werden aan het monument niet minder dan vijf bloemenkransen neergelegd: van het Priester Daensfonds, de Vlaamse Kring "Land van Aelst", de Vlaamse Volksbeweging - afdeling Aalst, het Vlaams Blok - afdeling Aalst en de Vlaamse Sociale Republiek.

Vicaris-generaal Frans Temmerman stelde zijn homilie in het teken van de liefde. Gods liefde die mensen gedreven heeft om zich totaal in te zetten voor anderen. Een viering rond priester Daens is meer dan een herinnering aan iemand

die honderd jaar geleden de evangelische boodschap van liefde en rechtvaardigheid gerealiseerd wilde zien in het leven van iedere dag. Ze houdt ook een boodschap van liefde in, die we moeten vertalen naar onze tijd en naar onze wereld: de derde wereld veraf en de vierde wereld dichtbij. De predikant legde de schakel van Daens naar priester Edward Poppe en Luc Delafortrie, twee mannen die net als Daens, elk op hun manier, de evangelische boodschap begrepen hebben en zich ingezet hebben voor hun medemens.

Hoofdbrok van de dag was de academische zitting.

Voorzitter Herman Slagmulder verwelkomde het publiek dit jaar niet in het feestelijke kader van het Aalsterse Stadhuis maar in De Loods aan de Houtmarkt, “een van de vele instellingen in Aalst waar kansarmen thuis zijn”.

Ook hij drukte zijn ontgoocheling en verontwaardiging uit over het ‘njet’ van het Aalsterse stadsbestuur in verband met de Daenszaal in de IJzertoren. En over het feit dat de Vlaamse regering het project Vlaanderen-Europa 2002 onvoldoende en in bepaalde gevallen zelfs geen steun meer geeft. Waardoor onder meer ons eigen project: Vlaanderen-Daens-Stop de Armoede 2002 mee de mist inging.

Net als vicaris-generaal Temmerman bracht Slagmulder hulde aan de nagedachtenis van erevoorzitter Luc Delafortrie, “één van die schaarse figuren in de Vlaamse Beweging die door zijn kordate en compromisloze houding onze bewon-

dering en waardering afdwong. Zijn bijdrage om de Daensistische Beweging beter te leren kennen via zijn boeken en literaire publicaties is enorm. De vlucht die het Priester Daensfonds nam sedert de jaren zestig is voor een groot deel zijn werk geweest. Ik ben fier dat hij me in 1989 vroeg hem op te volgen.”

Feestredenaar Herman Balthazar, gou-

verneur van Oost-Vlaanderen, sloot met zijn rede aan bij een uiteenzetting die hij twintig jaar geleden gegeven had naar aanleiding van 150 jaar België. Wat hij toen gezegd heeft, blijft nog altijd actueel.

Het einde van de 19de eeuw en de jaren voor de Eerste wereldoorlog waren scharnierjaren in de Europese geschiedenis. Er was grote sociale onrechtvaardigheid, maar tegelijkertijd merken we het begin van het sociale emancipatieproces. Spreker verwees naar ‘Arm Vlaanderen’ (1884) van Reimond Stijns en Isidoor Teirlinck, ‘Door arm Vlaanderen’ (1902) van August De Winne en naar ‘Arm Vlaanderen’ (1914) van pater Stracke: drie voorbeelden van sociale onrechtvaardigheid, maar ook drie voorbeelden van mensen die er wat wilden aan doen. In het ontluikende emancipatieproces ziet spreker drie kenmerken: de bewustwording van de arbeidersklasse, het besef dat de uitwassen van de sociale ellende moeten gecorrigeerd worden, en een stroming voor politieke en sociale rechten voor iedereen. De sociale kwestie wordt bovendien doorkruist door de Vlaamse kwestie en de tegenstelling tussen klerikalen en antiklerikalen.

De nieuwe armoede op de drempel van de 21ste eeuw is anders dan een eeuw ge-

leden. De negentiende-eeuwse armoede was zichtbaarder. Hedentendage is er 'kansarmoede'. De kloof wordt al maar groter tussen diegenen die in het versnellingsproces kansen krijgen en diegenen die uit de boot vallen.

Zoals steeds zorgde Elia Vermeulen voor een artistieke omkadering van deze druk bijgewoonde academische zitting.

Dat "serieuze kranten" als *De Standaard* en *De Morgen* aan een activiteit van het Priester Daensfonds geen aandacht besteden, weten we allang. Maar ook aan *Het Laatste Nieuws*, dat traditiegetrouw in het verleden enkele lijnen aan de Daensdag besteedde, was het evenement ontgaan. Enige aandacht kregen we wel van *Het Volk*, waarin de journalist bondig de drie thema's aanhaalde die voorzitter Slagmulder in zijn welkomstwoord in de Loods had te berde gebracht. Blijkbaar was hij daarna verdwenen, want over

de rede van gouverneur Balthazar rept hij niet.

Het Nieuwsblad - een halve pagina met drie foto's - heeft alleen aandacht voor de plechtigheid aan het Daensmonument op het Werfplein en drukt nagenoeg de volledige tekst van Rob Librecht af. Ook een korte getuigenis van Remi Godefroit, een oude getrouwe daensist, en van Herwig Van Wilderode die meteen bewijst dat ook jongeren zich op de Daensdag thuisvoelen.

Ook *Aktueel* van 28 juni, het veertiendaags info-, actualiteiten- en reclameblad van Aalst, leverde een korte bijdrage over de Daensdag.

F. V. C.

OPROEP

Om de drie jaar reikt het Priester Daensfonds een prijs uit. Zowel de historische belangstelling voor Daens als de sociale zorg /sociale ontvoogding vandaag worden daarmee – beurtelings – onderstreept.

Nu reeds wil het Priester Daensfonds bekend maken dat de Daensprijs in 2002 zal gaan naar een maatschappelijk-sociaal project. In het bijzonder gaat de oproep naar initiatieven die vanuit persoonlijk engagement, vrijwilligersinzet en/of sociaal burgerschap bijdragen tot de verbetering van de levenskwaliteit.

Het Bestuur van het Priester Daensfonds wil op de Daensdag 2002 uitdrukkelijk het belang onderstrepen van de sociale rol die wij allen, ongeacht beroep, leeftijd, geslacht, kennis,... hebben in de samenleving. De zorg om o.m. ouderen, mensen met een handicap, kansarmen, laaggeschoolden, enz. is niet alleen een zaak van professionele inzet. Vormen van “elkaar helpen”, “spontane hulp”, “vrijwillige inzet”,... maar ook sociale reflexen op de werkvloer, cliëntvriendelijkheid, zgh. “nullijn-werk” (bv. scholen die aandacht hebben voor de sociale mistoestanden die er soms bij leerlingen thuis zijn)... zorgen voor warmte in het Vlaanderen van vandaag. De Daensprijs zal in 2002 het maatschappelijk-sociaal belang van dit soort engagement onderstrepen. Door het bekronen van een voortreffelijk project op dit vlak zal de steun niet alleen moreel, maar ook tastbaar-concreet zijn. De oproep om zich kenbaar te maken richt zich tot een ruime waaier van mogelijke initiatieven. Er is geen beperking naar doelgroep (bijv. oudere zorgbehoevenden, lagergeschoolden, schoolmoë jongeren, algemeen...) of soort engagement (bijv. vrijwilligerswerk in de vrije tijd, sociaal engagement tijdens en op het werk,...). Het kan om verenigingen gaan die speciaal opgericht zijn voor dit doel, maar ook om gewone organisaties (een bedrijf, een school, een kerkgemeenschap, een vakbond,...) die zich op bij-

zondere wijze beijveren voor zwakkeren. Mogelijks is er (beperkte) professionele ondersteuning, maar in hoofdzaak moet het gaan om vrij engagement.

Priester Daensprijs 2002

SOLIDARITEIT MET DE MEDEMENS.

‘Solidariteit stelt de gedachte voorop dat aandacht en daadwerkelijke hulp moet worden verleend aan de zwakke medemens. Concrete maatregelen zijn nodig ten behoeve van mensen die in noodsituaties verkeren of die op één of ander maatschappelijk gebied ten achter staan. Er moet niet alleen daadwerkelijke hulp worden verleend, evenzeer zijn maatregelen op het structurele vlak nodig om de oorzaken van de achterstanden weg te nemen.’ (Uit de Daensistische grondopvattingen)

PRAKTISCH

Kent u organisaties, die mogelijks geïnteresseerd zijn in de Daensprijs 2002 of wil u zelf meer inlichtingen, vraag dan het reglement aan dat alle concrete inlichtingen bevat (zoals o.m. inzendingsdatum). (Adres: zie colofon, blz. 2).

Projecten – ook reeds bestaande projecten komen in aanmerking – kunnen ingediend worden door een vereniging, instelling, groep, individu.

De uitslag van de prijs zal bekend gemaakt worden tijdens de Daensdag 2002 te Aalst.

P. Dauwe

De Emiel Van de Gucht-stichting is opgericht op 29 augustus 1985 en door de regering erkend als culturele instelling van openbaar nut. Ze “beoogt de algemene ontwikkeling en de volledige ontvoogding van onze Vlaamse Gemeenschap, ook te Brussel, onze hoofdstad”. Verder wil ze het streven naar een Vlaamse identiteit als volksgroep bevorderen en het cultuur-

Emiel Van de Guchtprijs

gebeuren in Vlaanderen stimuleren. De Stichting schrijft om de drie jaar een prijs uit van een miljoen frank, die kan toegekend worden aan een oorspronkelijke wetenschappelijke studie, of aan personen, instellingen of verenigingen die een uitzonderlijke bijdrage hebben geleverd tot het verwezenlijken van de doelstelling van de Stichting.

Op 28 mei 1990 werd de eerste Emiel Van de Guchtprijs toegekend aan de studie “Vlaanderen op een kruispunt” door de Club van Leuven, een groep professoren van de KUL. De tekst werd in boekvorm uitgegeven door de uitgeverij Lannoo.

De tweede Emiel Van de Guchtprijs werd niet toegekend, omdat de jury oordeelde dat geen van de twee ingezonden werken een voldoende wetenschappelijk niveau behaalde.

De derde Emiel Van de Guchtprijs werd op 17 september 1996 toegekend aan de studie “Proeve van Grondwet voor Vlaanderen” van vijf jonge Vlaamse wetenschappers. Ze werd in boekvorm uitgegeven door Die Keure in Brugge en is al aan de derde druk toe.

Op 14 juni 2000 werd de prijs voor de vierde keer uitgereikt. Dit keer aan de studie “Een nieuw statuut voor Brussel” van Guy Clémer, Stefaan Huysentruyt en Wim Van der Beken. De auteurs willen af van het constitutioneel juridische kluwen dat Brussel nu is en pleiten voor een overdracht van gemeentelijke bevoegdheden naar het gewest en naar de gemeenschapscommissies en voor verplichte samenwerkingsakkoorden tussen de drie gewesten. Ze laten de negentien Brusselse gemeenten bestaan, maar reduceren ze tot districten zoals in Antwerpen. De drie gewesten moeten middelen vrijmaken voor de gemeenschappelijke initiatieven. En Vlaanderen moet in het bestuur van Brussel een grotere rol spelen, onder meer door de zes leden van het Vlaamse Parlement die in Brussel rechtstreeks verkozen zijn, van rechtswege ook deel te laten uitmaken van de raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De financiële doorlichting van de Brusselse gewest- en gemeentefinanciën heeft aangetoond dat Brussel nu al een royaal hoofdstedelijk dividend ontvangt. Het heeft genoeg financiële middelen, maar ze worden niet efficiënt gebruikt.

Sommige voorstellen kunnen alleen gerealiseerd worden als bijzondere wetten of zelfs de grondwet worden veranderd. Oud-premier Dehaene noemde ze daarom “creatieve denksporten”. Er zal dus nog heel wat water naar de zee vloeien vooraleer er een oplossing voor Brussel wordt gerealiseerd die voor Vlaanderen aanvaardbaar is. Dat bleek ook al uit de reactie van een aantal Franstalige kranten zoals *Le Soir* en van de Brusselse minister-president Jacques Simonet, die bij enkele voorstellen ernstige bedenkingen hadden of ze resoluut afwezen.

De studie kreeg in de Vlaamse pers

enige aandacht in *De Tijd*, *De Standaard* en *Het Nieuwsblad*, maar diepgingen ze op de inhoud niet in. Ze zal waarschijnlijk door het Davidsfonds in boekvorm worden uitgegeven.

In juli 1996 besliste de Raad van de Stichting naast de wetenschappelijke prijs ook een driejaarlijkse cultuurprijs van een miljoen uit te reiken. Hij werd voor het eerst vervroegd ge-

ven – met een bedrag van 500.000 fr. – op 28 maart 1997 aan het Komitee der Vlaamse Randgemeenten. De cultuurprijs ging in 2000 naar twee Vlaamse verenigingen: de Vlaamse Volksbeweging en het Vlaams Komitee Druivenstreek, die elk een half miljoen kregen.

F.V.C.

Op de foto: voorzitter Emiel Van de Gucht (midden) reikt de prijs uit in de Spiegelzaal van het Brusselse Parlement. Links van hem Mr. Jan Desmet; secretaris van de stichting en rechts de laureaten.

In het verslag van de heer Beerblock, opgemaakt voor het Internationaal Textielcongres in Manchester in 1894, lezen we onder meer:

“De Gentse vlasfabrieken vormen een van de belangrijkste nijverheidstakken van Gent, de belangrijkste zelfs na de katoennijverheid. Ze schenkt werk aan circa 3000 mannen, 5500 vrouwen en 3400 kinderen, zijnde een

Over de toestand van de arbeiders ten tijde van Daens

totaal van 11900 werklieden.

Het werk der vlasfabrieken onderscheidt zich door de ongezonde voorwaarden waarin het geschiedt.

De vreemdelingen zijn getroffen door het bleek en lijdend uitzicht der Gentse werkersbevolking, en dit verschijnsel is hoofdzakelijk toe te schrijven aan 't werk in de vlasfabrieken.

De atmosfeer der spinzalen is dodend, en geneesheren gaven aan gehuwde vrouwen, die op acht kinderen geen enkel in leven konden houden, voor raad: Verlaat de continus en uw kinderen zullen leven. Het werk is niet alleen ongezond maar ook zeer lastig. In de hekelzalen en in de kaarderij werken jongens en meisjes te midden van het stof, soms zo dik dat men iemand op drie stappen niet kan herkennen, en zij verrichten nog zware lichamelijke arbeid, staan bloot aan de grootste gevaren en zijn tot een voortdurende arbeid verplicht, ten einde de regelmatige gang van het mechaniek te regelen.”

Met een minimum van kennis, of zelfs totaal geen kennis, en het maximum van brutaliteit, wordt men in de vlasfabrieken meester-gast, baas, bestuurder. “Hun brutale handelwijze tegenover de werkmeisjes in de spinnerijen en carderieën is in de vlasfabrieken tot een instelling verheven.”

En Edward Anseele verklaarde op 25 januari 1895 in de Kamer van Volksvertegenwoordigers:

Om het werk der vlasspinsters te kennen, denk aan een stad, omhuld door een dikke stinkende mist. Zulke mist heerst in de spinzalen. De vlaswieken moeten koken om gesponnen te kunnen worden. Het water waarin zij koken wordt door de doorn gewarmd, en de dampen, die de bakken uitwerpen zijn zo hevig en zo dik, dat de spinsters op een afstand van 2 tot 3 meters elkander niet zien. Druppels water, of beter gezegd een vloeibaar slijk valt druppel voor druppel van het plafond op de naakte hals der spinsters; van de spinmolens wordt het slijk op hen geworpen; de grond is slijkachtig, en dikwijls staan de meisjes barvoets in dit slijk. Hun werk maakt hen zo vuil, dat hun moeder hen niet zou herkennen.

Vrouwen en meisjes kleden en ontkleden zich in het bijzijn der meesterknechten en andere werklieden, die met hen werken. In de spinnerijen zijn er prachtige zalen voor de stoommachienen en voor het houden der zittingen van het beheer, maar een plaats waar de vrouwen zich kunnen ontkleden bestaat er niet: alles haspelt zich af in het bijzijn der mannen! En zeggen dat de behoudsgezinde dagbladen de werkende klas van onzedelijkheid durven bestempelen! En het is in tegenwoordigheid van zulke erbarmelijke toestand, dat men de stoutheid heeft hen van onzede-

lijkheid te verwijten. Het is niet hun werk, zij zijn niet de oorzaak ervan, maar de patroons, die er alleen voordeel uittrekken.

Het afmattend werk waarvoor deze ongelukkige vrouwen gedoemd zijn kan anders niet dan noodlottige gevolgen voor hen hebben: de meisjes werkende in de spinnerijen, en bijzonderlijk de spinsters, zijn onderhevig aan zenuwaanvallen. Men verplicht ze op een afstand te werken veel minder dan deze voorgeschreven door het koninklijk besluit en door de minister M. De Bruyn tegengetekend en in voege gebracht sedert!

De winsten van de patroon gaan voor de gezondheid der werklieden. Op zekere ogenblikken laat de luchttoestand niet toe te spinnen met open vensters: men doet ze toe, en dan ziet men in de spinnerijen een ondoor-dringbare, ongezonde en stinkende damp.

En wanneer meisjes aangetast worden door een zenuwaanval, wat doet

men? De armen naakt, de benen naakt, de hals naakt, en ook dikwijls hun borsten, worden zij opgenomen en in de open lucht gedragen door wie? niet door de meisjes, want die moeten werken, maar door mannen, en het zijn dezelfde mannen die hun de nodige zorgen toedienen.

De vrouwen en werklieden die ziek vallen, ontvangen aan hulp, en dit per week 6 fr.: maar die van een ziekenbeurs deelmaken ontvangen in 't geheel niets. Een spinster valt ziek, die gemiddeld 11 fr. per week wint, welnu, men doet haar werk doen door een garenmaakster, aan dewelke men niet het loon geeft van de spinster, maar 1 fr. per week meer dan haar gewoon loon. Alle rekening gemaakt: hoe meer zieken de Lys te ondersteunen heeft, hoe meer profijt zij maakt, gezien zij minder loon betaalt aan de meisjes die de zieken vervangen.

(uit: Jan SAMYN, *De Geschiedenis der Socialistische Vakvereniging van de Vlasbewerkers en Bewerksters*,

Vlasarbeidsters (DAVS)

Van 7 tot 29 oktober kunnen geïnteresseerden in het Archief en Documentatiecentrum van het Vlaams-nationalisme (ADV), Lange Leemstraat 26 in Antwerpen, een tentoonstelling bekijken met als titel “**Willem De Meyer en de Vlaamse Liedbeweging**”.

Het jaar 2000 werd uitgeroepen tot het jaar van de volkscultuur. Daarin

Naast deze tentoonstelling worden in de loop van het jaar her en der nevenactiviteiten georganiseerd.

Op 20 juni overleed in het O.L. Vrouwenziekenhuis in Aalst **Paul Van Vaerenbergh**. Hij was 72 en woonde in Welle. Paul van Vaerenbergh werkte in april 11. actief mee aan de Daensviering rond de herdenking van Romain Eeman in Welle. Naar aanleiding daarvan leerde hij het Priester Daensfonds beter kennen en werd er lid van.

In de Kijker

* * *

neemt het eigen volkslied een belangrijke plaats in. Het belang van de volkscultuur en van het volkslied werd door Willem De Meyer ten volle begrepen. Het beoefenen en stimuleren van die cultuuruitingen

Willem De Meyer
1899 - 1953

beschouwde hij als zijn levensdoel. Op basis van een uitgebreid archief zal een volledig en retrospectief overzicht gegeven worden van de Vlaamse liedbeweging vanaf de periode van Peter Benoit (1834-1901) tot op vandaag. Foto's en bijdragen zullen samen met talrijke grammofoonplaten, cd's, muziekwerken, getuigenissen, handschriften van componisten en tekstdichters, persknipsels en programma's uit de jaren dertig tot op vandaag te zien en te horen zijn. In een afzonderlijke zaal zal de bezoeker de gelegenheid krijgen video- en filmopnamen te bekijken over liederavonden, zangstonen, zangfeesten...

In september a.s. publiceert de **Vereniging van Vlaamse Leerkrachten** (VVL), op initiatief van en in samenwerking met het Priester Daensfonds, een brochure over de Daensistische Beweging. VVL geeft al jarenlang brochures uit over diverse onderwerpen met de bedoeling ze in de scholen als lesmateriaal te gebruiken. Ze richten zich tot leerlingen van het hoger secundair onderwijs. Maar ook buiten het onderwijs kunnen ze dienst bewijzen.

Een greep uit de inhoud:

- Sociale en politieke context van de Daensistische Beweging.
- Het Daensisme van priester Daens: een beweging die haar tijd vooruit was.
- Priester Daens en de kerkelijke overheid.
- Rerum Novarum.
- een korte biografie van priester Adolf Daens, Pieter Daens, Aloïs De Backer, priester Florimond Fonteyne en Hector Plancquaert.
- Literatuur: korte fragmenten uit het oeuvre van 19de en 20ste-eeuwse Vlaamse schrijvers waarin de sociale situatie in de tijd van Daens duidelijk wordt gemaakt.

Het geheel is rijkelijk geïllustreerd met foto's en reproducties.

Bestellen kan bij Luc Geeroms, Mu-

Adverteerders

Banketbakkerij Antwerpia, Aalst
Bouwbedrijf Van Herreweghe, Aalst
Buurthuis ACRO, Aalst
Christelijke Mutualiteit, Aalst
N.V. De Ster, Aalst
Droogkuis Baccara, Aalst
Gipak, Aalst
N.V. Interbrew, Leuven
Kleding Sint-Elooi, Aalst
KBC-Bank, Brussel
N.V. Pedilux, Aalst
Taverne Den Babbelaer, Aalst
Taverne 't Land Van Riem, Aalst
Visrestaurant Kelderman, Aalst
Wasserij Norge, Aalst
Ziekenfonds Priester Daens, Aalst

Beschermende Leden 2000

Priester Daensfonds

Pieter Amerijckx, Gent
Blanche De Baere, Waregem
Johan Delafortrie, Aarschot
Daniël Denayer, Aalst
Tony Derde, Aalst
Andries De Schepper, Evergem
Willy De Turck, Leuven
Victor De Winne, Dilbeek
Erik D'Hondt, Erembodegem
Wilfried Dhondt, Ninove
Rob Librecht, Vlierzele
Geert Sonck, Knokke
Herwig Sonck, Denderleeuw
Stichting Emiel Van de Gucht, Brussel
Emiel Van Campenhout, Korbeek-Lo
Piet Van Eeckhaut, Gent

BOUWBEDRIJF VAN HERREWEGHE

*FAMILIAAL GESTRUCTUREERD BOUWBEDRIJF
MET EEN JARENLANGE ERVARING*

*Honderden referenties
nieuwbouw, appartementsbouw,
industriebouw, openbare werken*

Verbandhofstraat 34
9300 AALST
(053) 77 18 12

VHW

ISOLATIE

- ! erkend dealer meest kwalitatieve isolatieproducten
- ! alle producten op voorraad
- ! gratis vrijblijvende prijsoffertes
- ! eigen studiedienst voor berekening van isolatie
- ! nieuw in ons gamma, plaatsen isolerende chappe
- ! speciale kortingen voor doe-het-zelvers

Voor inlichtingen
VHW ISOLATIE
Verbandhofstraat 34
9300 AALST
tel (053) 77 18 12
fax (053) 77 12 20

Interbrew

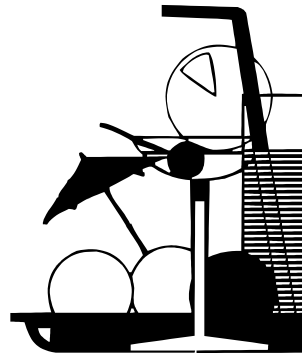
St. Jorisstraat 21 - 23
9300 Aalst
Tel.: 053 / 77 03 72
Fax 053 / 77 04 82

Ginette Hereman

Klein- en groothandel
horecabehoeften - alu-vormen
alle verpakkingen - pick-up letters
seizoen decoratie - doopartikelen

TAVERNE - RESTAURANT

't Land van Riem

Grote Markt 4 - 9300 Aalst
Tel.: 053 / 77 49 85

Weekdagen vanaf 10 u.
Zon- en feestdagen vanaf 11 u.
De keuken is doorlopend open vanaf 11 u.30

Voor vergaderingen, reünies en etentjes is er op
de 1ste verdieping een zaal ter beschikking

Estaminet Den babbelaar

waar gezellig keuvelen
een kunst is

TAPAS VARIADAS
Spaanse Wijnen

Bourgondische sfeer
met een zuiders tintje

Klapstraat 3 - 9300 Aalst
Tel.: 053 / 77 58 96

Dagelijks open vanaf 16 u.
Zon- en feestdagen gesloten

**KEN JE DE ZEVEN
GOEDE REDENEN
OM JE HUWELIJSLIJST BIJ
DE STER TE LEGGEN ?**

BON

Stuur ons deze bon, U verneemt ze alle
zeven en U ontvangt kosteloos en
vrijblijvend een kosteloze dokumentatiemap

Naam _____
Adres _____
Gemeente _____
Huwelijksmaand _____

♂ DE STER

Kapellestraat 2-4-6
Molenstraat 6-7-9-13-16
9300 Aalst
Tel.: 053 / 21 19 30

PEDILUX N.V.

Kerkstraat 18 - 9300 Aalst
Tel. 053 / 78 00 42

SCHOENEN - mode en comfort
in verschillende breedten
ook voor losse schoenzolen

Orthopedische schoentechniek
Steunzolen
Voetverzorging
Podologie
Therapeutische kousen

Een degustatie in

VISRESTAURANT

KELDERMAN

De gezelligste manier om bij elkaar te zijn

terras - tuin - privé-parking

Gesloten op woensdag en donderdag

Parklaan 4 - 9300 Aalst

Tel.: 053 / 77 61 25

Fax: 053 / 78 68 05

KLEDING SINT-ELOOI

Esplanade 1 - 9300 Aalst

Tel.: 053 / 21 15 71

Antwerpia

BANKETBAKKERIJ

*als u houdt
van kwaliteit*

Geraardsbergsestraat 38
9300 Aalst
053 / 21 35 33